

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут інженерії, виробництва та
будівництва
Кафедра архітектури та дизайну

РОБОЧА ПРОГРАМА

АРХІТЕКТУРНИЙ РИСУНОК ТА ОСНОВИ СКЕТЧИНГУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Савченко О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« _____ » _____ 20__ р.

Розробник (-и): Красний Едуард Костянтинівич, старший викладач _____
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри архітектури та дизайну

Протокол від «01» вересня 2025р. № 12

Узгоджено з гарантом освітньої програми: _____ Савченко О. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	<i>Вибіркова дисципліна професійного циклу</i>
Мова викладання	українська.
Рік навчання та семестр	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти 2 курс, 4 семестр Освітньо-професійна програма – Архітектура та містобудування
Викладач (-і)	Красний Е. К., ст. викладач кафедри архітектури та дизайну
Профайл викладача (-ів)	mailto:https://kpcb.stu.cn.ua/krasnyj-eduard-kostyantynovych/
Контакти викладача	e-mail _____ – edredddt2017@stu.cn.ua https://www.youtube.com/channel/UCmyPGa9P7_EVFnW74Hv2Y6Q моб. 0933026309, 0661707597, WhatsApp

2. Анотація курсу.

Навчальна дисципліна «Архітектурний рисунок та основи скетчингу» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти навичок швидкого графічного мислення, візуалізації ідей та передачі архітектурного середовища засобами рисунку. Курс поєднує академічні основи рисунку з сучасними підходами до скетчингу, що використовуються у професійній діяльності архітекторів. Особлива увага приділяється:

- розвитку просторового мислення;
- вмінню швидко фіксувати ідеї;
- роботі з перспективою;
- передачі атмосфери простору;
- формуванню індивідуальної графічної мови.

Самостійна робота передбачає ведення скетчбуку та виконання серії замальовок з натури й уяви.

Посилання на курс <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=9218>

3. Мета та цілі курсу.

Метою навчальної дисципліни «Архітектурний рисунок та основи скетчингу» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань і практичних навичок у сфері архітектурного рисунку та скетчингу як інструменту професійного мислення, візуалізації та комунікації проєктних ідей.

Дисципліна спрямована на розвиток здатності здобувачів вищої освіти:

- графічно мислити та швидко візуалізувати просторові ідеї;
- аналізувати та інтерпретувати архітектурне середовище;
- передавати простір, форму, пропорції та атмосферу засобами рисунку;
- використовувати скетчинг як інструмент у процесі проєктування та презентації дизайн-рішень.

Основні завдання курсу:

- навчити будувати архітектурні об'єкти у перспективі;
- сформувати навички швидкого скетчингу;
- розвинути відчуття композиції;
- навчити передавати об'єм, світло і матеріальність;
- опанувати різні графічні техніки (лайнер, маркер, олівець);
- навчити створювати атмосферні архітектурні скетчі;
- розвинути індивідуальний стиль подачі.

Цілі дисципліни:

- формування візуально-графічної культури;
- розвиток просторового та образного мислення;
- формування здатності до аналізу форми та простору;
- розвиток спостережливості та візуальної пам'яті;
- виховання естетичного смаку та композиційного чуття;
- оволодіння методами побудови архітектурних об'єктів у перспективі;
- формування навичок виконання швидких архітектурних замальовок (скетчів);
- розвиток уміння передавати об'єм, глибину та просторові відношення;
- навчання використанню різних графічних технік (лінія, штрих, пляма, маркер);
- формування навичок візуалізації інтер'єрних та екстер'єрних просторів;
- розвиток уміння передавати матеріальність, освітлення та атмосферу середовища;
- опанування принципів композиції у скетчингу;
- формування навичок презентаційного рисунку для захисту проєктів;
- навчити виконувати скетчі з натури (інтер'єри, екстер'єри, архітектурні деталі);
- навчити швидко фіксувати ідеї у вигляді ескізів;
- сформувати навички ведення скетчбуку;

- навчити працювати в умовах обмеженого часу (швидкий рисунок);
- розвинути здатність до серійного виконання графічних робіт;
- сформувати індивідуальний стиль подачі;
- розвиток творчого підходу до зображення архітектурного середовища;
- формування навичок стилізації та інтерпретації;
- навчання створенню концептуальних скетчів;
- використання скетчингу як інструменту генерації ідей;
- інтеграція скетчингу у процес дизайн-проектування.

4. Результати навчання.

Після проходження курсу здобувачі повинні знати (теоретичний рівень):

- основи архітектурного рисунку та скетчингу;
- закони лінійної та повітряної перспективи;
- принципи композиції (баланс, ритм, домінанта, масштаб);
- засоби графічної виразності (лінія, штрих, пляма, тон);
- особливості побудови інтер'єрів та екстер'єрів;
- принципи передачі світла, тіні та об'єму;
- основи кольорового скетчингу (робота маркерами, аквареллю);
- роль скетчингу у дизайн-проектуванні;
- сучасні тенденції архітектурного скетчингу.

Після проходження курсу здобувачі повинні вміти (практичний рівень):

- будувати об'єкти у перспективі (1- та 2-точкова перспектива);
- правильно komponувати зображення у форматі аркуша;
- виконувати конструктивний аналіз форми;
- передавати об'єм за допомогою світлотіні;
- створювати скетчі інтер'єрів та екстер'єрів;
- зображати архітектурні елементи (вікна, двері, сходи, деталі);
- працювати різними графічними матеріалами;
- передавати простір та глибину;
- виконувати швидкі начерки з натури;
- створювати серію ескізів для одного проєкту.

Здобувач вищої освіти набуває навичок:

- швидкого скетчингу (5–15 хвилинні замальовки);
- ведення скетчбуку;
- візуалізації ідей у процесі проєктування;
- передачі атмосфери простору (світло, настрій, середовище);
- роботи маркерами, лайнерами, олівцем;
- комбінування технік (змішані техніки);
- створення презентаційних скетчів;
- стилізації та узагальнення форм;
- роботи з референсами та натурою.

Здобувач вищої освіти здатний:

- використовувати рисунок як засіб професійної комунікації;
- презентувати проєктні ідеї за допомогою скетчів;
- візуально пояснювати просторові рішення;
- створювати зрозумілі графічні матеріали для замовника;
- аргументовано захищати свої графічні рішення.

Після завершення курсу здобувач вищої освіти здатний використовувати архітектурний рисунок та скетчинг як інструмент професійного мислення, аналізу та візуалізації проєктних рішень, створюючи виразні, конструктивно правильні та композиційно цілісні графічні роботи.

5. Пререквізити.

Базові знання з рисунку, перспективи та композиції.

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Лабораторні заняття	14
Самостійна робота	60
Всього кредитів	3

7. Тематика курсу.

Лекції (16 год)

Змістовий модуль 1. Базові навички. Рисунок геометричних тіл. Перспектива.

1. Вступ. Архітектурний рисунок і скетчинг. Основи перспективи (4 год)
2. Композиція в скетчингу. Лінія і штрих (4 год)

Змістовий модуль 2. Архітектурний скетчинг та візуалізація середовища.

3. Тон і об'єм. Скетчинг інтер'єру (4 год)
4. Скетчинг екстер'єру. Презентаційний скетчинг (4 год)

Лабораторні роботи (14 год)

Змістовий модуль 1. Базові навички. Рисунок геометричних тіл. Перспектива.

1. Рисунок геометричних тіл. Перспектива. (4 год)
2. Рисунок архітектурних елементів (4 год)

Змістовий модуль 2. Архітектурний скетчинг та візуалізація середовища.

3. Рисунок та скетчинг інтер'єру, екстер'єру (4 год)
4. Маркерний підсумковий скетч архітектурного мотиву (2 год)

Самостійна робота (60 год)

ведення скетчбуку;
замальовки з натури;
скетчі інтер'єру з натури;
міський скетчинг з натури;
концептуальні ескізи.

8. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання курсу відбувається за 100-бальною системою. Залік у вигляді залікової роботи складає 30 балів, робота під час семестру складає 70 балів, з них: виконання графічних робіт на заняттях – 40 балів, виконання самостійних індивідуальних робіт – 30. Додаткові бали можна отримати за участь у мистецьких проєктах та наукових конференціях.
Лабораторні роботи	Графічні лабораторні завдання виконуються на аркушах А3. Склад завдань і особливості оформлення прописано у

	методичних вказівках до виконання графічної роботи, які розміщено на сторінці дисципліни у Moodle. Зміна умов завдання не допускається. Графічні роботи виконуються певними художніми матеріалами, які зазначені в умовах завдання. Кількість балів: за акуратність і правильність 30 балів, за дотримання дедлайнів 10 балів. Самостійні індивідуальні роботи виконуються в скетч-альбомі. Склад завдань і особливості оформлення прописано у методичних вказівках до виконання графічної роботи, які розміщено на сторінці дисципліни у Moodle. Зміна умов завдання не допускається. Роботи виконуються певними художніми матеріалами, які зазначені в умовах завдання. Кількість балів: за акуратність і правильність 20 балів, за дотримання дедлайнів 10 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Умова допуску до заліку – успішне виконання лабораторних робіт та самостійних замальовок, скетчів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
<i>Змістовий модуль 1. Базові навички. Рисунок геометричних тіл. Перспектива.</i>		35
1	Вступ. Архітектурний рисунок і скетчинг. Основи перспективи.	15
2	Композиція в скетчингу. Лінія і штрих	20
<i>Змістовий модуль 2. Архітектурний скетчинг та візуалізація середовища.</i>		35
1	Тон і об'єм. Скетчинг інтер'єру	15
2	Скетчинг екстер'єру. Презентаційний скетчинг.	20
Усього поточний і проміжний модульний контроль		70
Семестровий контроль (Диференційований залік)		30
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка балах	в	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
			для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100		A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89		B (дуже добре)	добре	
75-81		C (добре)		

66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

Критерії оцінювання

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Визначення
90-100	A	Відмінно	Графічні роботи виконані на високому професійному рівні та відповідають усім вимогам курсу. Композиція: бездоганне розміщення зображення у форматі, чітко визначена домінанта, грамотний баланс елементів. Перспектива: побудова виконана точно, без помилок; переконлива передача глибини простору. Пропорції та конструкція: правильні пропорційні співвідношення, чіткий конструктивний аналіз форми. Світлотінь і об'єм: майстерна передача об'єму, світла, матеріальності. Графічна техніка: впевнене володіння лінією, штрихом, тоном; чистота і культура виконання. Скетчинг: швидкість і легкість виконання без втрати якості; наявність індивідуального стилю. Креативність: оригінальність подачі, виразність, художня цілісність. Самостійна робота: системне ведення скетчбуку, велика кількість якісних замальовок. Роботи виглядають професійно, цілісно та переконливо, без помилок.
80-89	B	Дуже добре	Роботи виконані на високому рівні з незначними недоліками. Правильна композиція, але не ідеально виражена домінанта; незначні неточності у перспективі або пропорціях; об'єм передано добре, але місцями недостатньо виразно; техніка виконання впевнена, але не завжди стабільна; скетчі якісні, але без яскраво вираженого авторського стилю; самостійна робота виконана регулярно. Допущено 1–2 незначні помилки, які не впливають критично на загальне враження.
75-79	C	Добре	Роботи виконані на достатньо хорошому рівні, але з помітними недоліками. Композиція загалом правильна, але є дисбаланс або слабка організація простору; перспективна побудова частково порушена; пропорції передані не повністю точно; об'єм читається, але недостатньо переконливо; техніка виконання нерівномірна (місцями слабка штриховка або лінія); скетчинг виконаний, але без достатньої виразності; самостійна робота виконана, але нерегулярно. Допущено 3–4 помилки у побудові, композиції або тональному рішенні.

66-74	D	Задовільно	Роботи виконані на базовому рівні з істотними недоліками. Композиція слабка, порушений баланс або формат; помилки у перспективі (неправильні точки сходу, викривлення форм); пропорції неточні; об'єм передано умовно або слабо; техніка виконання недостатньо впевнена; скетчі примітивні, без глибини; самостійна робота частково виконана. Допущено 5–6 суттєвих помилок.
60-65	E	Задовільно	Роботи виконані на мінімально допустимому рівні. Композиція невдала, зображення “пливе” у форматі; значні помилки у перспективі; пропорції порушені; відсутня або дуже слабка передача об'єму; техніка виконання примітивна; скетчинг формальний, без розуміння задачі; самостійна робота виконана частково або формально. Допущено 7–8 грубих помилок, але завдання формально виконано.
0-59	FX	Незадовільно	Роботи не відповідають вимогам курсу. Відсутнє розуміння композиції; грубі помилки у перспективі; повністю порушені пропорції; об'єм не переданий; техніка виконання дуже слабка або відсутня; скетчі не виконані або виконані формально; відсутня самостійна робота; роботи незавершені або не здані. Завдання виконано на критично низькому рівні або не виконано.

Оцінювання графічних робіт (архітектурний рисунок та скетчинг)

№	Критерій оцінювання	Опис критерію	Максимальні бали
1	Композиційне рішення	Розміщення зображення у форматі, баланс, наявність доміанти, цілісність композиції	15
2	Перспективна побудова	Правильність побудови (горизонт, точки сходу), передача глибини простору	20
3	Пропорції та конструкція	Точність пропорцій, логіка побудови форм, конструктивне мислення	15
4	Передача об'єму	Світлотіньове моделювання, глибина, матеріальність об'єктів	15
5	Графічна техніка	Якість лінії, штриха, тону; акуратність виконання	15
6	Креативність і виразність	Оригінальність рішення, емоційність, художній образ	10
7	Самостійна робота, скетчбук	Регулярність, кількість і якість замальовок, прогрес	10

9. Обладнання. Скетчбук, лайнери, маркери, олівці, акварельні олівці, акварель, пензлі, планшет (за бажанням).

10. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані лабораторні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (40), він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»».

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні лабораторних робіт (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання графічних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Політика дедлайнів

Невиконання дедлайнів з неповажної причини тягне за собою штрафні санкції у вигляді зменшення сумарної кількості балів за лабораторні та самостійні роботи. Останній строк здачі лабораторних та самостійних робіт – на заліковому тижні. У випадку пропусків занять і недотримання дедлайнів без поважної причини оцінка за дисципліну не може перевищувати оцінку «задовільно» за національною шкалою. Якщо оцінка заліку є незадовільною, то перескладання відбувається за встановленим порядком згідно з графіком ліквідації заборгованостей.

Політика користування ноутбуками / смартфонами.

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та лабораторних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів.

Відвідування пар є обов'язковим. Обов'язково відвідувати лабораторні заняття та/або консультації для звітування з процесу роботи над лабораторними роботами у відповідні строки. Під час дистанційного навчання пари проходять за розкладом у програмі Microsoft Teams за посиланням у синхронізованому розкладі на сайті НУ «Чернігівська політехніка».

У випадку академічної мобільності перезарахування кредитів здійснюється на підставі Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету «Чернігівська політехніка» (<https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/04/polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnogo-proczesu.pdf>).

Зв'язок з викладачем (невідкладні запитання та відповіді на них) через групу в чаті [edredddt2017@stu.cn.ua](https://t.me/edredddt2017@stu.cn.ua). Для здобувачів з особливими потребами кожний випадок розглядається індивідуально, необхідно повідомити мене на початку вивчення курсу.

11. Рекомендована література.

1. Доб'я О. В. Начерки і замальовки як складова частина архітектурного малюнка з підготовки майбутнього архітектора. Збірник наукових праць за матеріалами IV Всеукраїнської науковопрактичної конференції студентів, молодих учених і науковопедагогічних працівників «Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти» / За ред. В.В. Ніколаска. Полтава : ПолтНТУ, 2018. 191 с. <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/4819/1/%D0%90%D1%80%D1%85%D1%96%D1>

[%82%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%83%D0%BD%D0%BE%D0%BA_2018.pdf](#)

2. Журавльова Н. Начерк у навчальній програмі з рисунка НАОМА: методичні й технічні особливості. Українська академія мистецтва: дослідн. та наук.-метод. пр. Київ, 2018. Вип. 27. С. 105-110. <https://doi.org/10.33838/naoma.27.2018.105-110>

3. Кузьменко Г., Храпаченко І. Застосування штриха в художній діяльності архітектора. Збірник наукових праць за матеріалами VI-VII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, молодих учених і науково-педагогічних працівників «Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти» / За ред. Т.М. Зіненко. Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2023. 203 с. <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/12647/1/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%90%D0%A0%D0%A5%D0%86%D0%A2%D0%95%D0%9A%D0%A2%D0%A3%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%99%20%D0%A0%D0%98%D0%A1%D0%A3%D0%9D%D0%9E%D0%9A%20%D0%A3%20%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A2%D0%95%D0%9A%D0%A1%D0%A2%D0%86%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%A4%D0%95%D0%A1%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%9E%D0%87%20%D0%9E%D0%A1%D0%92%D0%86%D0%A2%D0%98%202023.pdf>

4. Михайлова Р., Перепелиця О. Основні терміни архітектурної графіки: мистецтвознавчий аспект. Art and Design науковий фаховий журнал. 2021. №4. С. 95–106. <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2021.4.9>

5. Пашукова С. Г., Чембержі Д. А., Дубрівна А. П. Скетчінг як ефективний інструмент творчої діяльності. Арт-платформа. 2023. Том 8. №2. С. 309–324. <https://doi.org/10.51209/platform.2.8.2023.309-324>

6. Радченко А. О. Основи архітектурної графіки : навч. Посібник Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 248 с. <https://files01.core.ac.uk/download/pdf/154806468.pdf>